

การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย : ศึกษาเปรียบเทียบ

นางสาวณมล ศิริวาณิชย์



ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

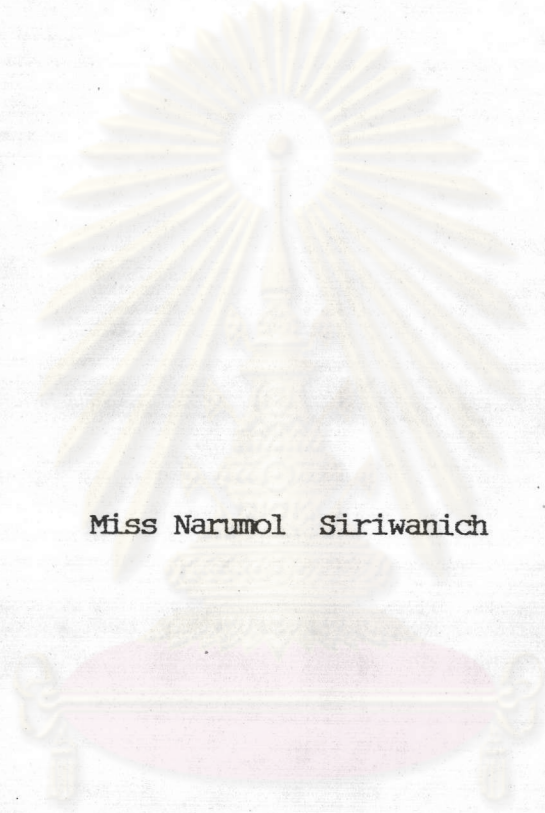
ISBN 974-581-594-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018458

117174696

DISCLOSURE BY THE DEFENDANT : A COMPARATIVE STUDY



Miss Narumol Siriwanich

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
คณาจารย์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-597-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย : ศึกษาเปรียบเทียบ
โดย นางสาวนงมล ศิริวาณิชย์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัญมิตินันท์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Mr. Rana
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. S...
.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัชระชีวะกุล)

Dr. K...
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)

Mr. S...
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

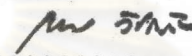
Mr. S...
.....กรรมการ
(อาจารย์จวิฏ ภัคตัทธนากุล)

Dr. S...
.....กรรมการ
(อาจารย์เนืองชัย ชูติวงศ์)

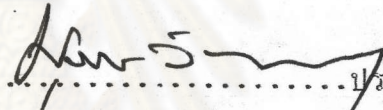
Dr. S...
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

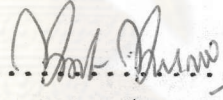
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย : ศึกษาเปรียบเทียบ
โดย นางสาวเนมมล ศิริวาณิชย์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

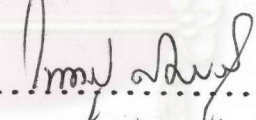
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต


.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชรกร)


คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

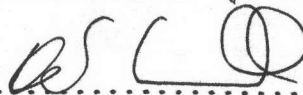

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะชะกุล)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)


.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)


.....กรรมการ
(อาจารย์จัญญ ภัคตินานกุล)


.....กรรมการ
(อาจารย์เนื้อมัชชัย ชุตินวงศ์)


.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)



นฤมล ศิริวาณิชย์ : การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย : ศึกษาเปรียบเทียบ (DISCLOSURE BY THE DEFENDANT : A COMPARATIVE STUDY) อ.ที่ปรึกษา : ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, รศ.ไพฑูริย์ คงสมบูรณ์, 150 หน้า. ISBN 974-581-594-2

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลยในคดีอาญา โดยยึดหลักเกณฑ์ของประเทศในระบบกฎหมายจารีตประเพณี โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเป็นพื้นฐาน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาแนวทางการนำมาใช้ในกระบวนการพิจารณาความอาญาของประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญา คือ การค้นหาความจริงให้ได้มากที่สุด และเกิดความยุติธรรมมากที่สุด โดยที่คู่ความทั้งสองฝ่ายควรมีเวลาเตรียมตัวสำหรับการพิจารณาคดีอย่างเพียงพอ ประเทศในระบบกฎหมายจารีตประเพณีที่ใช้ระบบการดำเนินคดีอาญาแบบกล่าวหาหรือแบบคู่ปรปักษ์ จึงได้มีการบวนการเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย โดยให้จำเลยต้องแจ้งข้อต่อสู้ล่วงหน้าก่อนการพิจารณา รวมถึงการเปิดเผยและตรวจสอบพยานหลักฐานภายใต้หลักการสมัครใจแลกเปลี่ยนระหว่างกันก่อนการพิจารณาด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการทำลายเกราะกำบังที่จะปกปิดข้อต่อสู้หรือพยานหลักฐานของจำเลยออก เป็นความต้องการของสังคมมากกว่าการได้เห็นข้อต่อสู้หรือพยานหลักฐานที่มีอาจคาดคิดในชั้นพิจารณา

นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า กระบวนการเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลยไม่ขัดต่อสิทธิที่จะไม่ให้การและเอกสิทธิ์ที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเองของจำเลย และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบในด้านระบบการดำเนินคดีอาญาและการคุ้มครองสิทธิของจำเลยแล้ว ควรนำหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย เฉพาะการเปิดเผยและการตรวจสอบพยานหลักฐานล่วงหน้ามาใช้ในกระบวนการพิจารณาความอาญาของประเทศไทย ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องเป็นการเปิดเผยเต็มรูปแบบทั้งพนักงานอัยการและจำเลย โดยพนักงานอัยการต้องถูกบังคับให้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่เป็นคุณแก่จำเลยให้จำเลยทราบเสมอ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติดี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C070589 ; MAJOR LAW

KEY WORD : DISCLOSURE/DEFENDANT

NARUMOL SIRIWANICH : DISCLOSURE BY THE DEFENDANT : A COMPARATIVE STUDY. THESIS ADVISOR : DR.KITTIPONG KITTAYARAK, ASSO.PROF.PAITOON KONGSOMBOON, 150 PP. ISBN 974-581-594-2

This thesis aimed at studying the disclosure by the defendant in criminal process, on the basis of common law system countries such as the United State and England, for applying to the Thai criminal procedure.

The study found that the propose of a criminal trial is, among other things, to seek the truth and justice, so both parties in criminal process should have adequate time preparing for trial. The common law system countries, who has his criminal process in accusatorial or adversary system, enjoy pre-trial discovery process to disclose defendant's evidence. The process entails defendant's duty to give advance notice of his defense before trial, include the disclosure and inspection evidence before trial under the rule of voluntary exchange by mutual parties. This process has been proved that the public interest to prevent surprise defense or surprise evidence at trial is preponderant to destroy ambush defense or evidence.

It was further found that discovery process of the defendant, if properly applied, does not abolish his right to remain silent and the privilege against self-incrimination. A comparative study in respect of both the criminal process and the protective of defendant's right found that, if properly employed, Thai criminal procedure should adapt the process of disclosure and inspection of evidence before trial to its process. However, under these limitations; first, full discovery by defendant and prosecutor should be used, and second, the prosecutor must compulsory disclose favor evidence to the defendant.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์พอที่จะเป็นประโยชน์ต่อวงการกฎหมายได้อยู่บ้างก็ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของท่านอาจารย์ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าตลอดจนเสนอแนวความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดมา ทั้งยังได้สละเวลาตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งต่อท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์มรุธา วัฒนชะชะกุล ท่านอาจารย์จรัส ภัคศิษานากุล ท่านอาจารย์เข็มชัย ชูติวงศ์ และท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำแนะนำปรึกษา อันช่วยให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คุณสมศักดิ์ รัตนประทุม ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดนครปฐม ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เขียน ขอขอบคุณ คุณกาญจนา ศรีแสน คุณกิติ ภัคตินรา ที่กรุณาให้เอกสารบางส่วนอันมีประโยชน์ยิ่ง ขอขอบคุณเพื่อน พี่ และน้อง ทุกท่านที่มีอาจเอ่ยนามได้หมด ที่ได้มีส่วนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้วิทยานิพนธ์นี้ เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาแต่บิดามารดา ผู้เป็นครูคนแรก และเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้เขียนเสมอมา รวมตลอดถึงบูรพาจารย์ทุกท่าน และสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นฤมล ศิริวาณิชย์

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
	กิตติกรรมประกาศ.....	๘
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
	1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
	1.4 วิธีดำเนินการศึกษา.....	6
	1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2	ระบบการดำเนินคดีอาญาและแนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อเท็จจริง.....	7
	2.1 ระบบการดำเนินคดีอาญาในประเทศ common law.....	7
	- การดำเนินคดีตามระบบกล่าวหา (Accusatorial System).....	11
	- ระบบคู่ปรปักษ์ (Adversary System).....	12
	- ความสมดุลย์ระหว่างข้อสันนิษฐานว่าจำเลยบริสุทธิ์และภาระการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย.....	14
	2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อเท็จจริง.....	16
	2.2.1 การเปิดเผยข้อเท็จจริงในคดีแพ่ง.....	18
	2.2.2 การเปิดเผยข้อเท็จจริงในคดีอาญา.....	19
	2.3 การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลย.....	23
	2.3.1 การพิจารณาในแง่สิทธิตามรัฐธรรมนูญ.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
1. สิทธิตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ 5.....	30
ก. สิทธิที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเอง.....	32
ข. สิทธิที่จะไม่ให้การ.....	40
2. สิทธิตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ 6.....	42
3. สิทธิตามรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ 14.....	44
2.3.2 ข้อเสนอแนะและข้อโต้แย้ง.....	45
2.3.3 ข้อยกเว้น : เอกสิทธิ์ระหว่างทนายและลูกความ.....	47
3 หลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อเท็จจริงในคดีอาญาของผู้ต้องหาหรือจำเลยในประเทศ ต่าง.....	53
3.1 การเปิดเผยข้อเท็จจริงในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	53
3.1.1 การแจ้งข้อต่อสู้ล่วงหน้า.....	53
3.1.1.1 ข้อต่อสู้เรื่องฐานะที่อยู่.....	55
3.1.1.2 ข้อต่อสู้เรื่องวิกลจริต.....	61
3.1.1.3 ข้อต่อสู้อื่นๆ.....	65
3.1.2 การเปิดเผยพยานเอกสารและพยานวัตถุ.....	67
3.1.2.1 การเปิดเผยก่อนการพิจารณา.....	67
3.1.2.2 การเปิดเผยในชั้นพิจารณา.....	73
3.1.3 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้สหรัฐอเมริกาเปิดเผยข้อเท็จจริงของ จำเลยอย่างสมบูรณ์.....	75
3.2 การเปิดเผยข้อเท็จจริงในประเทศอังกฤษ.....	80
3.3 การเปิดเผยข้อเท็จจริงในประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	วิเคราะห์การนำหลักการเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลยมาใช้ในระบบการดำเนินคดีอาญาของไทย.....	95
4.1	ระบบกฎหมายและระบบการดำเนินคดีอาญาของไทย.....	95
4.2	การคุ้มครองสิทธิของจำเลยในประเทศไทย.....	100
4.2.1	การคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ.....	100
4.2.2	การคุ้มครองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	104
4.3	การเปิดเผยข้อเท็จจริงของจำเลยในประเทศไทย.....	109
5	บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	115
5.1	บทสรุป.....	115
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	118
	บรรณานุกรม.....	120
	ภาคผนวก.....	129
	ภาคผนวก A. Federal Rules of Criminal Procedure.....	130
	ภาคผนวก B. Criminal Justice Act 1967.....	139
	ประวัติผู้เขียน.....	140

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก A. Federal Rules of Criminal Procedure.....	131
ภาคผนวก B. Criminal Justice Act 1967.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	141

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย